

Biuletyn

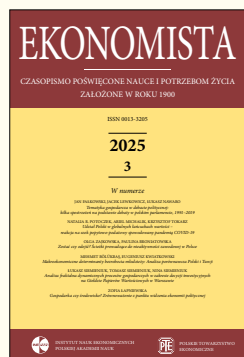
Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego

XI Kongres
Ekonomistów
Polskich

XI KONGRES EKONOMISTÓW POLSKICH

Spis treści 3/2025

Artykuły

- Jan FAŁKOWSKI, Jacek LEWKOWICZ, Łukasz NAWARO: Tematyka gospodarcza w debacie politycznej: kilka spostrzeżeń na podstawie debaty w polskim parlamencie, 1991–2019
- Natalia R. POTOCZEK, Ariel MICHALIK, Krzysztof TOKARZ: Udział Polski w globalnych łańcuchach wartości – reakcja na szok popytowo-podażowy spowodowany pandemią COVID-19

- Olga ZAJKOWSKA, Paulina BRONIATOWSKA: Zostać czy odejść? Ścieżki prowadzące do nieaktywności zawodowej w Polsce
- Mehmet BÖLÜKBAŞ, Eugeniusz KWIATKOWSKI: Makroekonomiczne determinanty bezrobocia młodości: Analiza porównawcza Polski i Turcji
- Łukasz SIEMIENIUK, Tomasz SIEMIENIUK, Nina SIEMIENIUK: Analiza fraktalna dynamicznych procesów gospodarczych w zakresie decyzji inwestycyjnych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie
- Zofia ŁAPNIEWSKA: Gospodarka czy środowisko? Zrównoważenie z punktu widzenia ekonomii politycznej

Recenzja

- Karolina PAWLAK: Recenzja monografii Piotra Kułyka Różne oblicza interwencjonizmu w rolnictwie na drodze do zrównoważonego rozwoju. Studium teoretyczno-empiryczne, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2023, ss. 320

BIULETYN POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO

kwartalnik bezpłatny – ukazuje się od 1990 r.

WYDAWCA:

ZARZĄD KRAJOWY
POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO
ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa
tel. 22 551 54 01, faks 22 551 54 44, e-mail: zk@pte.pl

PREZES PTE:

prof. dr hab. MARIAN GORYNIA

RECENZENCI NAUKOWI:

dr hab. PAWEŁ CABAŁA, prof. UEK
dr hab. BOGDAN ŚLUSARZ, prof. UZ

REDAKCJA NAUKOWA:

prof. dr hab. ELŻBIETA MĄCZYŃSKA

KOREKTA JĘZYKOWA:

BŁAŻEJ PAJDA

PRZYGOTOWAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE:

prof. dr hab. BOGUSŁAW FIEDOR
mgr ANNA KUCHARCZYK – redaktor prowadząca
dr hab. BEATA MAJECKA, prof. UG
dr hab. ZBIGNIEW MATKOWSKI
prof. dr hab. STANISŁAW RUDOLF
dr hab. BOGDAN ŚLUSARZ, prof. UZ
dr hab. PIOTR TRĄPCZYŃSKI, prof. UEP
dr hab. MARIA URBANIEC, prof. UEK

ZDJĘCIA: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie,
Aleksandra Rutkowska

SKŁAD I PROJEKT OKŁADKI: GEMMA
wersja online

Wszystkie „Biuletyny PTE” dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej [pte.pl](https://ekonomista.pte.pl/) w dziale Czasopisma.

Uprzejmie informujemy, że czasopismo „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” pozytywnie przeszło proces oceny i jest indeksowane w bazie ICI Journals Master List za rok 2024.

Na podstawie weryfikacji informacji z ankiety ewaluacyjnej oraz analizy wydań czasopisma z 2024 roku, wyznaczona została wartość wskaźnika Index Copernicus Value (ICV) za rok 2024. **ICV 2024 = 41,22** (ICV 2023 = 34,70).

XI KONGRES EKONOMISTÓW POLSKICH

Spis treści

Anna Kucharczyk	
Słowo wstępne	6
NAGRODA NOBLA W DZIEDZINIE EKONOMII 2025	
Elżbieta Mączyńska	
Noblowskie ekonomiczne laury 2025 „za wyjaśnienie wzrostu gospodarczego napędzanego innowacjami”	7
Jędrzej Siciński	
Coraz mniej z nami Schumpetera: Między dziką a kreatywną destrukcją. Komentarz do Nagrody Banku Szwecji im. Alfreda Nobla w dziedzinie nauk ekonomicznych za rok 2025	18
Karolina Cygonek	
„Nobel z ekonomii” 2025 dla Joela Mokyra, Philippe’a Aghiona i Petera Howitta za „wyjaśnienie wzrostu gospodarczego opartego na innowacjach”	21
Jakub Growiec	
Prof. Jakub Growiec o tegorocznym „Noblu z ekonomii”	23
Piotr Wychowański, Krystyna Woźniak-Trzosek	
Innowacje – kluczowy czynnik wzrostu gospodarczego i współczesna implantologia stomatologiczna. Z dr. Piotrem Wychowańskim rozmawia Krystyna Woźniak-Trzosek	24
Elżbieta Mączyńska	
Kultura i innowacje to warunki wzrostu gospodarczego	26
ARTYKUŁY	
Andrzej Szablewski	
Czy rozwijać energetykę jądrową w Polsce?	27
DEBATA POLSKICH UCZONYCH NA TEMAT EKONOMICZNYCH DOKONAŃ MIKOŁAJA KOPERNIKA	
Mirosław Bochenek	
Ponowne badania rozpraw monetarnych M. Kopernika podejmowane w 1973 r. przez historyków gospodarczych	39
ROK 2025 W SZKOLE GŁÓWNEJ HANDLOWEJ W WARSZAWIE ROKIEM PROFESORA MICHAŁA KALECKIEGO	
Łukasz Dwilewicz	
Michał Kalecki – sylwetka światowego ekonomisty	44
MISCELLANEA	
Maciej Miszewski	
Wartości ordoliberalne a wyzwania współczesności	47
Andrzej Madej	
Strategia Rozwoju Polski 2035. Uwagi i rekomendacje	51
Aleksandra Rutkowska, Ewa Siemińska	
Dostępność budynku i jego otoczenia dla osób niepełnosprawnych	56
O ESEJU KEYNESA EKONOMICZNE PERSPEKTYWY DLA NASZYCH WNUKÓW	
Dagna Wlekińska	
Wzrost, dane i dusza. Ekonometryk czyta Keynesa	59
Marzena Jadwiga Styś	
Praca, wolność, pasja i ekonomia przyszłości	61
Bogumiła Ropińska	
Świat naszych wnuków a rzeczywistość prowincji. Dlaczego wizja Keynesa nie dotarła na wieś	62

XI KONGRES EKONOMISTÓW POLSKICH

Marian Gorynia	
<i>Jaki będzie XI Kongres Ekonomistów Polskich?</i>	64
<i>11 racji na rzecz organizacji XI Kongresu Ekonomistów Polskich – polscy ekonomiści o Kongresie</i>	65
ODDZIAŁY PTE	
<i>Fundacja XXI wiek im. prof. Zbigniewa Mikołajewicza</i>	71
NAGRODY, NOMINACJE, JUBILEUSZE	
<i>Prof. Marian Gorynia doktorem honoris causa Uniwersytetu Radomskiego im. Kazimierza Pułaskiego</i> ..	72
<i>Monokryształ Czochralskiego dla prof. Mariana Goryni</i>	72
<i>Medale Międzynarodowej Olimpiady Ekonomicznej dla laureatów XXXVIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej</i>	72
<i>Obchody 80-lecia Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, 80-lecia Uniwersytetu Łódzkiego oraz 60-lecia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego</i>	73
<i>Książka Mądrość w pracy autorstwa Chipa Conleya nominowana w konkursie Pulsu Biznesu Biznesowa Książka Roku</i>	73
<i>25-lecie Centrum Badawczego Transformacji, Integracji i Globalizacji TIGER</i>	73
<i>Jubileusz 30-lecia Programu MBA Politechniki Krakowskiej</i>	74
<i>Jubileusz 50-lecia powołania kierunków ekonomicznych na Uniwersytecie Opolskim</i>	74
<i>Jubileusz 10-lecia kierunku ekonomia na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy</i>	74
<i>30. Banking & Insurance Forum</i>	75
<i>30-lecie Stowarzyszenia KOPIPOL</i>	75
<i>120-lecie Domu Technika w Warszawie</i>	75
FIRMY RODZINNE	
Magdalena Szczepańska, Sławomir Kamosiński	
<i>Rodzinny biznes bez następców? Problemy z sukcesą w firmach rodzinnych</i>	76
Maria Adamska, Maria Barańska	
<i>Herbwo – analiza przypadku przetrwania i rozwoju przedsiębiorstwa rodzinnego na podstawie jego historii</i>	79
NOWE PUBLIKACJE PTE, RECENZJE ORAZ PUBLIKACJE NADEŚLANE	
NOWE PUBLIKACJE PTE	
<i>Polskie Towarzystwo Ekonomiczne i instytucje poprzedzające w służbie nauk ekonomicznych</i>	90
RECENZJE	
Adam Noga	
<i>Recenzja książki Grzegorza Mateusza Malinowskiego pt. Klucz do akumulacji, czyli jak wykorzystać efekt kuli śnieżnej do budowy twojego kapitału</i>	91
Ryszard Stemplowski	
<i>Raphael Lemkin, Axis Rule in Occupied Europe. Laws of Occupation, Analysis of Government, Proposals for Redress</i>	92
NADEŚLANE KSIĄŻKI	
<i>Marek Ratajczak, A History of Polish Economic Thought, Routledge 2026</i>	96
NADEŚLANE KSIĄŻKI – INFORMACJE SYGNALNE	97
INNE NADEŚLANE PUBLIKACJE	
Marian Gorynia	
<i>Gdzie efektywność w rozwoju kraju?</i>	104
Piotr Banaszyk, Marian Gorynia	
<i>Globalization stage of internationalization of the economy from the Polish perspective</i>	104
Elżbieta Mączyńska	
<i>Dehumanizacja – nowa epidemia XXI w. Zagrożony kapitał ludzki</i>	105
<i>Czarna środa, wielki krach, wielka recesja. Z dziejów kryzysów gospodarczych – Historia bez kitu. Wywiad z prof. Wojciechem Morawskim, prowadzący: dr Robert Chudzik</i>	106

Andrzej K. Koźmiński	
Czy wszyscy zginiemy?	106
Grzegorz W. Kołodko	
Błądzący świat	107
Małgorzata Zaleska	
NBP – kierunki zmian	107
Leon Podkaminer	
Siła i słabość gospodarki Niemiec	108
Anna Jurczuk, Michał Moszyński, Piotr Pysz	
Three dimensions of socio-economic policy: order, market mechanism, ethical values	108
Aleksander Surdej	
Zagraniczne aktywa gospodarcze. Jak zabezpieczyć przyszły dobrobyt Polaków?	109
Andrzej Jakubowicz	
Jaka przyszłość polskiej gospodarki?	109
Konrad Prandacki	
Dobro wspólne a zrównoważony rozwój	110
Leszek Śladyk	
Dlaczego 2500-letnia filozofia chińska wciąż inspiruje współczesny świat?	110
Adrian Chojan	
Wpływ brexitu na bezpieczeństwo państw Grupy Wyszehradzkiej – perspektywa neorealistyczna	111
INNE NADEŚLANE PUBLIKACJE – INFORMACJE SYGNALNE	112
EKONOMIA PO GODZINACH	
Elżbieta Skąpska – <i>Na rozdrożu, Pustka, Skarb, Sprężyna dnia, Hierarchia potrzeb</i>	116
Jan Stępień – <i>Chłopiec, Inflacja</i>	117
KONFERENCJE, SEMINARIA	
CZŁONKOWIE PTE W MIĘDZYNARODOWYCH DEBATACH NAUKOWYCH	
Joanna Garlińska-Bielawska, Aleksander Surdej, Maria Urbaniec	
Udział polskiej delegacji PTE w 66th Annual Conference of the Italian Economic Association (SIE) ...	118
Katarzyna Kamińska	
Sprawozdanie z Konferencji Naukowej pt. Społeczna Gospodarka Rynkowa i jej użyteczność w erze narastającej niepewności	120
Zofia Sepkowska	
Konferencja jubileuszowa Między protekcjonizmem a deregulacją gospodarki	126
Paweł Antonowicz, Piotr Sliż, Jędrzej Siciński	
Debaty naukowe o Wartości w czasach poszukiwania stabilizacji i równowagi. XXIII Konferencja Naukowa z cyklu Zarządzanie wartością, Uniwersytet Gdański i Szkoła Główna Handlowa w Warszawie	127
Debaty (krótki przegląd)	130
WSPOMNIENIA	
BOGDAN GALWAS (1938–2025)	
Paweł Kozłowski	
Inżynier-humanista, polski inteligent	133
Z KART HISTORII	
Alojzy Czech	
Powstanie i działalność Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego pod kierownictwem Edwarda Lipińskiego ..	135
Z NASZYCH STARODRUKÓW	
Regulamin Organizacji I. Zjazdu Ekonomistów Polskich, w: Pamiętnik I Zjazdu Ekonomistów Polskich (24–26 maja 1929 r.)	138
KWESTIONARIUSZ EKONOMISTY	
Prof. dr hab. Czesław Skowronek	141

Marian Gorynia*

Jaki będzie XI Kongres Ekonomistów Polskich?**, na portalu: „Rzeczpospolita”

XI Kongres Ekonomistów Polskich, pod hasłem „Ekonomia i gospodarka w czasach niepewności”, organizowany przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w dniach 4–5 grudnia 2025 r. w Poznaniu, będzie wydarzeniem wyjątkowym pod każdym względem. To nie tylko największe i najważniejsze spotkanie środowiska ekonomistów w Polsce, ale również symboliczna chwila intelektualnego podsumowania oraz impuls do dalszych poszukiwań, diagnoz i refleksji. [...]

O wyjątkowości Kongresu świadczy szeroka problematyka, ujęta w czterech głównych blokach tematycznych:

I. Nauki ekonomiczne – ciągłość rozwoju a poszukiwanie nowych paradygmatów. Blok ten skupia się na pytaniach o tożsamość i kierunki rozwoju współczesnej ekonomii. W czasach narastających wyzwań – ekologicznych, społecznych, technologicznych – coraz częściej słychać głosy o potrzebie rewizji obowiązujących paradygmatów. Czy ekonomia powinna pozostać nauką o alokacji rzadkich zasobów, czy stać się nauką o dobrostanie? Czy dominuje w niej wciąż *homo oeconomicus*, czy raczej podmiot społeczny, współzależny i osadzony w strukturach kulturowych? Dyskusja będzie miała charakter metaekonomiczny, a jej celem będzie także refleksja nad miejscem ekonomii w naukach społecznych i jej relacją z polityką publiczną.

II. Sfera regulacji gospodarki w czasach niepewności i turbulencji. Drugi blok koncentruje się na roli instytucji publicznych, regulacji, państwa i organizacji międzynarodowych w kontekście rosnącej niestabilności. Kryzysy ostatnich lat – finansowy, pandemiczny, energetyczny, geopolityczny – pokazały, że rynek nie zawsze zapewnia wystarczającą odporność. Ekonomisci wciąż zadają sobie pytania o granice państwowej interwencji, o charakter polityki fiskalnej i monetarnej, o nowe modele zarządzania makroekonomicznego. Dyskusje będą dotyczyć także regulacji sektorowych,

bezpieczeństwa energetycznego i fiskalnego, a także nowych zagrożeń systemowych.

III. Sfera realna gospodarki w warunkach fundamentalnej niepewności i sztucznej inteligencji. Ten blok tematyczny odpowiada na dynamiczne zmiany w gospodarce realnej, np. na transformację modeli biznesowych, rozwój technologii, zmiany w strukturze zatrudnienia. Jakie będą konsekwencje dla rynku pracy? Dla przedsiębiorstw? Dla finansów publicznych? Tematyka ta łączy się z pytaniami o produktywność, konkurencyjność, długoterminowy wzrost i strukturę sektorową gospodarki.

IV. Edukacja ekonomiczna dla rozwoju. Czwarty blok dotyczy roli edukacji w budowaniu kompetencji ekonomicznych. Zrozumienie podstawowych procesów gospodarczych jest dziś warunkiem sprawnego funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego. W dobie fake newsów i uproszczeń edukacja ekonomiczna nabiera strategicznego znaczenia – zarówno na poziomie szkolnym, jak i uniwersyteckim, a także w debacie publicznej i mediach. W centrum uwagi znajdzie się także rola nauczycieli, popularyzatorów, ekspertów medialnych, jak również pytanie o nowoczesne metody...

Przestrzeń pluralizmu i dialogu

Kongres będzie przestrzenią metodologicznego i światopoglądowego pluralizmu, otwartą zarówno na ekonomię głównego nurtu, jak i podejścia heterodoksyjne. Kongres będzie również inkluzywny instytucjonalnie – zaproszenia kierowane są do przedstawicieli różnych ośrodków badawczych, uczelni, instytucji administracji publicznej, przedsiębiorstw, think tanków i organizacji społecznych. Dzięki temu powstanie szeroka i reprezentatywna platforma dialogu, obejmująca wszystkie kluczowe środowiska współtworzące debatę ekonomiczną w Polsce.

Pomost między teorią a praktyką

Istotną wartością Kongresu będzie zintegrowanie perspektyw teoretycznych z praktycznymi doświadczeniami. Dyskusje będą oparte nie tylko na modelach

* Prof. dr hab. Marian Gorynia – prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego; Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu.

** Tekst opublikowany 14.09.2025 na portalu dziennika „Rzeczpospolita” pod adresem: <https://www.rp.pl/opinie-ekonomiczne/art43010611-prof-gorynia-jaki-bedzie-xi-kongres-ekonomistow-polskich>.

analizach polityki gospodarczej oraz konkretnych studiach przypadków. Takie połączenie gwarantuje, że Kongres nie tylko wzbogaci debatę akademicką, ale również wniesie cenne inspiracje i rekomendacje dla praktyki gospodarczej oraz polityki publicznej.

Apolityczność jako wartość podstawowa

Kongres pozostanie apolityczny, zgodnie z zasadą wpisaną w tradycję Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego: „Wnoszenie sporów partyjno-politycznych do prac Towarzystwa jest wzbronione”. Kongres będzie wydarzeniem apolitycznym – zarówno w sensie instytucjonalnym, jak i ideowym. Celem Kongresu jest stworzenie przestrzeni do rzetelnej debaty opartej na wiedzy, danych i argumentach – debaty wolnej od doraźnych interesów politycznych.

Nie oznacza to jednak unikania tematów trudnych. Przeciwnie, Kongres będzie miejscem odpowiedzialnej dyskusji o polityce gospodarczej, prowadzonej ponad partyjnymi podziałami. W czasach narastających napięć i społecznej polaryzacji apolityczność Kongresu stanowi wartość samą w sobie – tworzy warunki do merytorycznej rozmowy, opartej na szacunku i dialogu.

Między przeszłością a przyszłością – czas refleksji i projektowania

XI Kongres Ekonomistów Polskich będzie nie tylko okazją do podsumowania aktualnego stanu wiedzy

ekonomicznej, lecz także przestrzenią refleksji nad dziedzictwem polskiej myśli ekonomicznej i debatą o jej przyszłości. Z jednej strony oddamy należny szacunek dorobkowi polskiej myśli ekonomicznej – od szkoły krakowskiej i lwowskiej po doświadczenia transformacji ustrojowej i integracji z UE.

Z drugiej strony, Kongres posłuży jako platforma refleksji nad przyszłością ekonomii: jej wartościami, celami, narzędziami i rolą w społeczeństwie. W centrum znajdą się pytania o to, jak reagować na megatrendy, budować konkurencyjność w warunkach niepewności oraz projektować gospodarkę jutra w duchu wiedzy, odpowiedzialności i dobra wspólnego.

Niepewność – scenariusze

W obliczu rosnącej niepewności – geopolitycznej, klimatycznej, technologicznej i społecznej – coraz trudniej formułować jednoznaczne prognozy. Dlatego w ramach XI Kongresu Ekonomistów Polskich istotną rolę odegra podejście scenariuszowe – analiza różnych możliwych trajektorii rozwoju, zależnych od polityk publicznych, innowacji i decyzji społecznych. Zamiast jednej odpowiedzi, pojawi się wachlarz alternatywnych ścieżek.

Taka perspektywa pozwala nie tylko lepiej rozumieć ryzyka, lecz także wspiera tworzenie bardziej elastycznych i odpornych strategii gospodarczych. To wyraz dojrzałości środowiska ekonomicznego, które nie rości sobie prawa do wszechwiedzy, lecz oferuje rzetelne narzędzia analityczne, wspierające lepsze decyzje w polityce i gospodarce. [...]